

Polja

časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja
novi sad — godina XXXIII — cena 500 dinara
novembar '87, broj 345

neobjavljena novela marsela
prusta jan mekjuen, uteha stranaca matic,
embriologija dobra i zla, kordic, seksualni diskurs i
kultura basara, književnost i kriza zapadne ci-
vilizacije savremena kubanska poezija
DESPOTOVIĆ, KULTURA TREPTAJA
RADOJKOVIĆ, O ČUTANJU
stojanović, prelogomenaza jednu arheologiju filma
jovanović, dolazak iz htonskog sveta derić, okto-
barska ambalaža čurguz kazimir, lepe reči
tolnai, prva pesma koju sam napi-
sao na srpskohrvatskom nove knjige (čanji,
pantić, despotović, matanović, patić, derić, radonić, kulenović,
putnik)

bik za evropu

nikita stanesku

Koliko se sećam, u vreme kada sam bio Grk i živeo u klasičnoj Grčkoj, moj kolega Pitagora — koji uopšte nije prezirao piće, više puta smo pili zajedno; a ni jelo, više puta smo kod njega jeli masline — nije razgovarao sa mnom, osim o finoći prave linije.

Taj kolega je sve vreme upredao i raspredao pravu liniju tako da je trougao kod njega bio pravougli trougao.

Sećam se kao da je juče bilo: koliki je varvarin mogao da bude Pitagora i koliko je bio necivilizovan!

Kada je otkrio onu glupost, zapravo da je zbir kvadrata nad katetama jednak kvadratu nad hipotenuzom, požurio je da žrtvuje Zešovog bika, i to samo od sreće.

Sumnjam da je njegov pravougli trougao imao usta, mada je jednoj izglednoj ideji dao za jelo čitavog bika.

Ne znam šta mi je da mislim na Pitagoru baš danas: nisam ni gladan ni žedan; bik mi stoji u areni, osećam da je gladan i vidim da je dosta mršav.

Šta bi bilo da nepravi trougao žrtvujem Zevsu, u čast boljeg bika?!

Gledam ovu jadnu evropsku kartu: mala je i bez mira pod maslinom.

Hajde da žrtvuujemo Zevsu nepravi trougao, možda će bik uzeti Evropu na leđa i nositi je u bolji glagol!

Dragi prijatelju Pitagora, čeknem za tobom. Kako ti je s one strane Stiksa, u mraku?

Sprijeteljio sam se s Karonom. Imaj poverenja u njega. Hitno mi javi šta radiš, jer bih silno želeo da te posetim.

Kada dođe kod tebe splavom, ne usteži se da mu kažeš šta bi hteo da ti donesem kad budem dolazio.

Javljam ti, takođe, da se broj 1 još drži na nogama, a da se pravougli trougao duplirao sa nepravim trouglom.

Što se tiče nepravilnog trougla, to je moja stvar. Rešiću to do kraja.

U svakom slučaju, budem li izuzetno ljut, pokloniću ga Zevsu da ga žrtvuje: da bi uzeo Evropu u naručje, jer ionako imam glavobolju. O broju 1 rekao sam ti da stoji na nogama, o 2, 3, 4 i ostalim još nemam vesti.

Kada dođem kod tebe, reći ću sve što sam saznao o njima, ako budem nešto čuo.

Ave!

S rumunskog: Petru Krdu

razgovor s filipom davidom

neprekidna težnja za savršenstvom

Vaša prva knjiga *Bunar u tamnoj šumi* (1964) bila je pravi odraz savremene prozne fantastike koja je i do danas prisutna. Za više od dvadeset godina rada, šta biste sada mogli reći o fantastici, piscima koji su stvarali kada i Vi, kojima ste i posvetili Vašu poslednju knjigu *Princ vatre: o Kišu, Kovaču, Pekiću*?

U književnosti sam se javio negde šezdesetih godina. U krugovima gde sam se tada kretao (Filološki fakultet, redakcije »Studenta« i »Vidika«) postojala je jako dobra, stimulativna atmosfera za spisateljski rad, neka vrsta takmičarskog duha. To je zapravo vreme u kojem su stvarali, ili se tek pojavljivali gotovo svi oni koji danas nešto znače u našoj književnosti. Već objaviti u nekom od poznatih književnih časopisa značilo je mnogo. Zagrejana, često pregrejana atmosfera literarnih večeri u čuvenoj »četdesetpetici« bila je za mnoge od nas veliko iskušenje. Mi nešto mladi, sa strepnjom smo očekivali autoritativni sud neznatno starijih, ali već književnika od ugleda Brane Petrovića, Šujice, Bečkovića i Ljube Simovića. Prisećam se kako sam u odgovorima na jednu anketu »Savremenika« svoju prozu okarakterisao kao neku vrstu »psihoanalitičkog realizma«, kao racionalizaciju potsvesnih slika, odnosno unutrašnji realizam. Ni govora o fantastici! Verovatno je sve to proizlazilo iz vladajućeg pogleda na književnost gde je još uvek realizam bio primeren, a fantastika neprimeran književni postupak. Ali, upravo u to vreme pojavila se grupa mladih pisaca koji su već prvim svojim delima razbijali vazeće kanone i novim temama i novim književnim prosedeima. To je prvi zapazio pripovedač i urednik »Prosvete« Momčilo Milankov koji je januara 1964. u »Borbi« objavio tekst pod naslovom »Novi pripovedači« gde je ukazao na pojavu nekoliko mladih kako je napisao »već formiranih pisaca sa naglašenim individualnim odlikama«. A ti pisci, po njegovom izboru, zvali su se: Danilo Kiš, Mirko Kovač, Branimir Šćepanović, Adam Petrović (pseudonim Borislava Pekića) i Filip David. U tom času mi smo se jedva poznavali, a Adama Petrovića niko od nas još nije video. Okolo su išle priče da su neka od ovih imena zapravo pseudonimi (što se u slučaju B. Pekića pokazalo kao tačno), a da su neki samo fantazme (što,

za polja govore: * tahar ben želun, dobitnik ovogodišnje gonkurove